

Badische Landesbibliothek Karlsruhe

Digitale Sammlung der Badischen Landesbibliothek Karlsruhe

Carmina, II. Teil - Cod. Karlsruhe 1610

Kurrer, Carl Philipp Friedrich

[S.l.], 1788-1796

Liber primus

[urn:nbn:de:bsz:31-68596](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:bsz:31-68596)

Pagus Langenbrandensis.

Amico Messarum, Vir integerrime
 Carolo Frederico Feuerlein,
 Optimo patria Rati a consilio et manu,
 redhibitionenti litterali loco J. J. J.
 pastor Langenbrandensis: M. K. 1788.

Revisus, emendatus et auctus
 1788.

Ille terrarum mihi prater omnes
 Angulus videt. Heratius

Carminibus pretium statuis non vile meos Tu,
 Quom multos modulis numerosus Heratius, et qui
 Enat hinc coarctat Lampas, spouhunc, potenter
 In sua victoria commensum viscera dextra.
 Otia bella: Teos autis sequere magistras
 Tuonemq; audi referunt vationa natum
 Qui laudanda tamen modicis sede legentem!
 Te frigus, scolis, vias, scolis, laboris,
 Atq; Tu, cupili, redolenti occurrente. Tu,
 Abstulerant nobis, Genere, nata atq; nepote,
 Neptea, via iussis saluere, reuertis in urbem.
 Tuam datus et domui, datus officio, Latis, oei
 Optio Te patria, felix admoit, ut inter
 Istas interdum misceris quos, gaudia curas
 Quonia Messarum tibi vel conduxit amicus,
 Con fuit in vasis medicorum (et obliquit) tacitus,
 In quem succedens sacra Messis otia ducit,
 Vel genitor blandus, florenti prole beatus
 Ad hatus, vualis latatur, dulca laquentis.
 Bis te felicem, quem Nomen vicia beavit!
 Illane turbato Paniam Tu, ciedo, canenti
 Indulges. Nam semper erat uas illa poetis
 Infaustus medicis frigenti, et carmine eas qui
 Id semel audierant, vatemq; ut ab aure mouerent,

Laudibus ornarent, urbanis, saepe volentes
 Inobis invita vixarent, Patres moei,
 Cui pariter iubet praeferre vel ipsa canendi,
 Infelix aut scribendi vel cabbellus
 Nec mihi si licet cantus praetere causam
 Fals, dormire virum, quem Lena Latina Latino 30
 Carmina, non facit, notum, sua oratio semper
 Manibus esto tui, idem cui deo honorem,
 Adscripsit sociis, alios habitantibus oras
 Atque, si tempest adeo, ut me oratione morantem,
 Antiqui Latini memorissimam subinde revolvo, 35
 Festari illorum mihi, fas redigere ducunt.
 Parte tamen (quod spero suo confisus amem)
 Tu mihi quo vite rationes quid mihi coelum,
 Dei cives, regio qua, nam tam dixit, et Jovis 40
 Parma, incerta, tota duplicatas, sine curabit,
 Omnia dependant, nam nil mihi, melius isto
 Ego labore potes, carae has sinuere sedes
 Nec tibi si pictura placet, me perniciter horo
 Impensa, Iphigenia, sed si fastidia surgunt
 Inculca, pipere, del amictum, aut pabula, flammae 45
 Suis scilicet proci, caetera comitatus inest,
 Quae nota comitatus, dicitur, nullis, relinquat
 Quae habent quodcumque manet multa carmina, Jovis
 Auctor et illius, Jovis, non abis, dolore
 Quod Jovis, Jovis, nam multo, adunco, 50
 Primum Jovis, Jovis, nam Jovis, Jovis,
 Perlege, passallan, primam, scilicet vel inde,
 Quo, Jovis, reliqua, dicitur, Jovis, Jovis,
 Adscripsit Jovis, Jovis, vel ipsa, Jovis,
 Tu, mihi, Jovis, Jovis, Jovis, Jovis, Jovis, 55
 Jovis, Jovis, Jovis, Jovis, Jovis, Jovis,
 Vel natura Jovis, sed qualescumque, sed Jovis
 Jovis, si Jovis, Jovis, Jovis, Jovis, Jovis,
 Non tamen ex qua, patulas, quod, Jovis, Jovis,
 ut desint Jovis, tamen, Jovis, Jovis, Jovis, 60

Libor primus

Veridicus tibi forma loquaciter, et silus agri.

Horatius

Au patria fines in plano vertice mentis
 Idem reliquas omnes excellit, solis et ortum
 Occasumque, prior multum videt et borealis
 Terminas Hercynii saltus, estque opacus
 Entius adsorbent radices limpidas hinc,
 Pospit iter, patremque celestis Pausilline, quam via
 Adtingens, luteo se tinuens, simile Nasolda)
 Insultus est praesens, cui longo, Aetna per agros
 Adgessos serpens, et creda, nomen inussit.
 Hic etenim doctus quod iam memoraverit olim
 Virgilius, steriles arces incendere profert,
 Et capiat viros et pinquua pabula tellus,
 Plusque, ferat, frugum, conteres se partes sulcos
 Dissolvunt pluvia, per ruras, lata recedunt.
 Cessante, cequidipis, quo robor movia, et ier
 Siccat, sicces inhar, tumulis, celonum
 Adgessit, subdant prunus, pormantay, sicca,
 Qua modo prerumpunt, et dant, insectacula, volu
 Grata, cunctis, fimbis, turbant, modo, terribis, auram
 Siq, petunt, vales, vocis, e, inostites, inat
 Sa, pius, infestant, mare, oculos, morantur,
 In valle, hinc, Philocolla, iacet, Neobron, sed illuc,
 Utraq, prada, quidem, nuper, neobron, ferentis
 Fons, at e, cinerum, mane, mole, superba, resurgens,
 Entius, hanc, dirimit, sinus, oia, Nasolda, sed illam, et
 Praterit, in, diu, parca, se, ex, valle, trahentem,
 Inter, strag, iacet, vicus, quatuor, minores,
 Se, sortem, ciccum, volentes, inter, et, curum,
 Illum, diacum, dam, ut, singit, filia, matrem,
 Nomina, nota, quidem, sed, robor, et, paries, illa
 Non, licet, in, numeros, on, itaque, residerem
 Non, bene, formatum, et, amica, feret, sede, fasc, laut,
 Aara, levis, sed, trioidior, si, citius, ardet,
 Lius, aliquid, test, flans, sedum, temperat, curus,
 Sed, si, dirumpit, boreas, sua, fiera, vel, auster, 26.

Tana crepant, graviter, tremunt, et lixae tecta
 In clavis evulsa suis, labuntur, mirumque
 Alta cadit, nonocula nostrorum gloria, penul.
 Interea silva fremit, ramis per aera percutis
 Ut palea volitant, permixti frondibus omni 40
 Et rari, septisq, suis acutus agellus
 Perfridit exeret, dextram ferrumq, coloni.
 Horribam piuma, quis enim non horreat, horum
 Fugacis, nudatq, domum succumbere totam
 Impetu: Sed nunc, ad lectus negliges venias 45
 Per me tona crepent, ades maneant modo sibi.
 Nilq, nisi flatas hac tempestate subortas
 Horreo, per ventum longae latera, trahendas.
 Sed nota est hocis semper mihi oratio. Ille
 Est brevis, emollit terram, licet asperibus sit 50
 Saxe, gravis. Saepe boreas si stridete sopit,
 Nervius est finis, producit frigus et aedus
 Sopa tepens nivibus, multum mo saepe diebus
 Includit domum, nec totus in aedibus ipsis
 A nivibus deo, rivas penetrantibus omnes 55
 Nec licet in foras, similis divig, vias,
 Resumper opa, sunt, nulla patet via, donec
 Impiger orans adart vicus, comertia clavis
 Idem, frangat, melomq, rivis coaceruet aring.
 Nunc via aperta quidem multo maonag, labore est, 60
 Sed contracta, satis, de qua non flectere possim.
 Cingit utrumq, labem, nix in via, clivus et altus
 Alta, nivibus, nisi tuis, sic anima, Neronis
 Solvitur, hinc, coeli, vides, non amplius, etas.
 Inter boreas calles nivibus roborantibus implet, 65
 Et molom rarus, diffundunt pala, trahitq,
 Saepe hic fiunt, operam, Frustrantur et omnem
 Quae die medio patuit, via, vertere clavis est.
 Hinc, si deficiet, hinc, vel carius, aquo
 Est, et hinc eius, parcissimus, tuis, in, isto 70
 Frigore nos, misere, vitam, traheremus, at eius
 Copia, larga, satis, liquorum, proxima, silva
 Dat, nobis, alias, cras, facimus, in, idem
 Ad, roctis, Arumen, Sapient, sic, prospicit, et, quos
 Multa, neont, iucunda, satis, tribuit, tamen, horum
 Lucis, opus, est, et, quos, sine, vivere, posset, in, omis

Azmo cuiq; nec nos premit, ulla penuria rerum
 Sibi, potius aqua (per nactus) vera manet
 Præterea, deficiat quæ nobis nobile vix est.
 Sed cum telluri succos, flans subtrahit eurus 80.
 Aëtionis, siccumq; aut autumnum frigora sicca
 claudunt, nixq; rændi, nec seles, nec imbre liquescit
 Furiæ exuberans lymphæ fons omniis, atq;
 Montis ab hæspæti n. d. i. radicibus hæretam
 Sub sua tecta, docit mulier sudans et anhelans 85.
 Sca tepet, aut lixuræ redolet, male orata palato.
 In ceteris sæpe coqua est, carnes quibus abluat, atq;
 Lactis in silivam vicinam coquitur ira
 Sic etiam laticos silvestris cum bove vacca
 Scribit, & hinc tepos nocuis humoribus implet. 90.
 Mox aqua magnum est, nec parva huius ordis danda.
 Qui sibi prospiciens, pariter mihi precipit, atq;
 Vicinam in silivam faucis mes dolia vacta,
 Implet aquis et plena meo sub lumine condit.
 Hæc nisi Jannacum, quæc gratas non precat esse, 95.
 Anasco) potus acidas mihi mitteret, esse
 Parvus aqua poter, succo diti, vel aceto,
 Lanquidius corpus firmans, vel lacte gelato,
 Et nisi dissuccient vneis vicia tiona,
 Vix foret auxilium, nisi dislita tecta per agros 100.
 Essent in cineres riserent, mox cinna; nullus
 Cum fallant fontes, hæc est siphonibus vni.
 Gaudet homo, gaudetq; pecus, si tota selectas
 Tandem vere nivei ductro spirante resorbet,
 Quisq; diu lymphæ caruare, replentur aquales 105.
 Fatuq; petunt campum, nivibus licet, illeus ora
 Extrema rigeant, si sui vomere olebas
 Ambustas, cineros rasteis et lata per arva
 Parsui, dandam terra mercantur averam
 Peri. Sæpe tamen, cum serena spargit nubes ad 110.
 Intemp. si via recessus nive terra sepulta
 Omne moratur opus, domuiq; remittit ardrum
 Quæq; natos flores, et germina miliar ora
 c. tentat, nostras vasis nix vicia campas.
 Et matutinus hœus qua, rura, virebant, 115.
 Solis ad occum, rursus sunt alba, rigeantq;
 Sic hiemes longa, sic etia longa prement rurs!

Attamen in medijs nivibus (quod Cernoro paucis
 Est alias) ostendit hiems hic, perortum ver.
 Nam dum prae caesent campi, hostis, deorum 170
 Fagus et in silva, folijs exuta, vel ilice,
 Prostat ubi calvus, ferula salidiora manipulus,
 Perrensis famula quem creber triverat usus,
 L'vise in nipeus caput ex serit, abjectibus,
 Pinus iuncta virens, folijsq; abscissa, lacutis 125.
 Coccinis taccis oculis, et fronde periti
 Adliciens, fasci, d'ansaq; robora, ridet.
 Tandem cum filijs, fabis et quercubus ista
 Gloria vere redit, sed sera, flutem, virensit
 Omnis, et emerit tam pramula vasis in hostis 130.
 Narcissus flavens, rebra bellis, et auricula visis,
 Rusticus, in campos dispergens veta simula
 Tam festinat opus cui nix, cui verna praena
 Iniacore morant; dat avona seminus terra,
 Semine deinde glacie lini conspargit apellum, 135.
 Quam sacros studio purgaverat nnta, futura
 Veniq; nulla timens tam frigora, carabin in aqas
 Trahit, fert. Aestivus calor, immitatq; favilla
 Telluris, citius protendant germinaq; nilq;
 Aus nocturnum, et melius nunc est dixerim, insidet. 140.
 Inde petit silvas, ductumq; tempore, ligna,
 Qua prostravit humum, sua nix curare profusa
 Utterius voluit deparantiaris, aquasq;
 Ad moturas, eo meditante vehantur et vtra.
 Curva, vel apta minus, nodosaq; dissecat, atq; 145.
 Pento, vel folijs raris, seccatae relinquit,
 Ut silvis extracta statim sint apta cullinis,
 Pondere nec saevus graviore moerentur, aequos.
 Carbonis, fabre promiserat, aro ligatus
 Saepo prius, quare lionorum pyramidem nunc 150.
 Exstitit in silva, fumoso cespite tecta
 Pissocibus flamas infert, olebaq; madenta
 Iniecta mensis, ne, fetus ab aere rumpat
 Fenis pyramidem, magnosq; fragore laborem
 Disiciat totum, iacturamq; summa sequitur. 155.
 Obstet principis, et solutus anno, labori
 Quod nocet, et careat, fumantem visis aceruum
 Noctibus in primis crebro, primisq; diebus
 Non curans pluvias, matremq; nbo fulgura, tandem

In castrum rediens mureo vel coequite tectam
 Ponce adeo quis vocis, quatuorq. sedulis
 At. senitioris opus qui dicitur, natus adullus
 Alternaturus curis, sui tui cuncta relinquit,
 Sicutam commendans, curam stans huius, et inde
 Discedens non visa die sua tecta revisit,
 Adhuc similes, totus fuligine tinctus,
 Stans secus ac scandens ois, depurgantq. canines
 Duo large obduxit fuligine pinem adusta,
 Vbi, qualem tenuis avia aut matertera pingit,
 Nemonio styis, taurus quantas niger. Illum
 Tullibus insuatus fessidit, clamoreq. vado
 Imploratet opem matris, si cerneret, infans.
 Sed labor illo niger satis dicit porriat, et quis
 Est opus imo super, sic vltas casto ministrat.
 Duo quis alura tenet silvarum iugera quo quis
 Plura potest alius venum dare liona erubescit,
 Duo quis carbonum plus clausis conficit igne,
 Tanto plus alius est ditior. Stans azer ipsi,
 Quod satis, ad victum prebet. Nominis inde iuvata
 Dum pater in silva carbonem impiger nit,
 Mater opus ducit, versare lignonibus hoctum,
 Aut filiam in agris metas exellere lino,
 Aut, qua cruda sibi, transmisit linteas textor,
 Et citius videant, fultoris munere fungent,
 Lota prius crebro, per prata repandere lata,
 Aut alio quovis numas augere labori.
 Exemplum Soboles imitatur, suavia parentum.
 Scilicet in silvis pasceus armenta propinquat,
 Otia ne deat, saxus conquirat utiq.
 Solitas huiusmodi quos nos protrusetat una
 Aestatis primo, sed non, quos claudius addit,
 Et quibus abscriptis morari desist, iura
 Tante. Verena sua fascas opa matris adeptor
 Mytillos et fraga, rabos nigrasve rubrosve,
 Alenas fucellas et in oppida proxima gestans,
 Comestat dulces oberanti cuilibet asca,
 Peinde redus obolos latatus utiq. parenti
 Exponit, civis quibus omne redemerit obis,
 Adnectens obolis selecti Sagarina panis,
 Sic, redire iubens crebro cum mercibus illis,

Inter cœs nullo cum tempore desit, et cœtrix,
 Jamq; sibi Croesi fraterculus esse videtur.
 Mater at hos silva proventus non tam a cœnes
 Exortare sinens, myrtillus cum sit ad ignem
 spicatus extractus, medicina domestica rusticis.
 Nec mœssi conctos, si venum exponitur, olla
 Myrtillo plena fœventi subicit ignem,
 Cerasi ut stillet guttatim, liquor ad autem
 Inde liquor, stomachi vici qui adgesat acri
 Naturis operam cerasi prestant, et eandem
 Aut etiam hœccasrambuci, cumperive
 Exprimat, expressat succos colat, et cogant inde
 Pulverem, qua pellat primordia pleuræma morbi.
 Rostreum ligno dios solitos ambulerat equis
 In medio Serpens, carbonis rusticus ater
 Extrahit, extrahit, plaustrisq; nigrantibus asser,
 Utq; fidem fibre iam liberet, auerit inde.
 Cotia quem penes est vendenda libera merces,
 Hic Phœrcensis adit pleno pœmœria curru
 Intus habent, ferrum, studio fossoris in aëra
 Dias protractum, liquefit vel cœditur ad omni
 Jam novus e silva populæm erexit in rus,
 Naturam gramen ressecandum est, albet avena,
 Flavescit lenum, tollenda est cœtrabis, alba
 Brassica, rapa, nœvq; tæstæ Euepa quæ cœbi.
 Nulle tibi stræcæ adhens hinc cœolyte Draci.
 Per mare qui primus varisi mœnes id Angliæ
 A quibus in plures se post digresserat oras,
 Sustinens inopes, quæis panis cœopia pœca est,
 Devitibus mensis ignota nec cœca. Solanum,
 In rus invitant, tollenda, domumq; vehenda,
 Pomag. Vix cœiter memori diosna tamen sicut.
 Arbor multa quidem, sed cœva, hœnoxia ventis,
 Silvestris species, avida vix orata palata
 Constringens, suca, et aceto digna parata.
 Si plantare velint meliora, parum tamen actura
 Muscos adit ramos, et succos frondibus auferet,
 Cœscentes truncum denudant cortice fungi,
 Sæpe novos silares amburit vere pericula,
 Excudit arboribus pœma, imatura, pœcella,

Fimo colore rubro vir se tingentia pruna
 Elapsa ferunt vir et destruxit in ann.
 Cautonit cerasi tantum feliciter arbor.
 Et iam cultor agri, dum rus et prata quiescent,
 Postea quam foliis impleta est arca sicca
 Quercus, aut FAGI, aut vel sicco gramine erica,
 Stramina ne desint momenti tempore beuma,
 (Cum rari sint ius rennant dare straminis agri
 Illud et ex aliis pretiosum ferre sit cels,
 Præcrustas, via taurus et plaustra morantur)
 Stibulum molitur opus. Triturat, auenan
 Partulas in arbo, hereti cum semine lini,
 Signaq, veda domum, varios diffundit ad usus,
 Sales, queis vitæ adiuuunt vinitor, aptat,
 Vel reparat sua vasa, breuis que res solerat distas:
 Plaustra, rotas, axes, femones, et quod arando
 Insuper solat, sculptis, lisonibus aptas,
 Aut raris dentes, aliis uca visibus apta
 Ligna secat, furno seruant ea, siue culina,
 Inuisens etiam stabuli penetrantia sape
 Prævidet, ut pecori curæ nil desit et esca,
 Disscutit, ex alto foenum quod iccit, et inde
 Mæius exsiliat pulvis, dein stramine mixtum
 Disscat, ad pergit sale, proponit iuuentis,
 Aut stabulis serdas, quibus arbor nutriat, aufert.
 At, stipata suis ancillis, vxor in agris
 Dispansum limum postquam colligerat, illud
 Confrinsit, stupas abstergit oebere multo,
 Dein trahit, et trahit per carmen sapiens atq, ita
 Quæ videt esse super sibi, vel quod vult dare venum,
 Separat a reliquo, formosum seligit, idq,
 Labiant, interdum, (nec enim dolus exsulat omnis
 Aiocti in populo, nec habendi plura cupido)
 Emittit et spæie caplet, gallaturo venusta, ut
 Indeit incomito splendentia tesmina lino,
 Vel longis miscet breuiora, pilo in politiq,
 Et sic aptatum vicinas perstat in verbor,
 Puete colum reliqua circumdat, et extrahit ipsa
 Fila manu, natasq, docet torquere perite
 Pressum, vel lamella distitor, laceret eodem
 Noctu, texten ne desint fila, signaq,